

## [Hrabar protiv Hrvatske](#), ( broj 61680/19), 12.11.2024

### **Povreda člana 6.1 Ek (pristup sudu)**

U lipnju 1993. godine podnositeljica je doživjela prometnu nesreću u Trogiru što je rezultiralo 100% invaliditetom. Početkom 1994. godine pokrenula je postupak radi naknade štete protiv državnog poduzeća Hrvatske ceste, smatrajući ga odgovornim za nesreću jer nije održavalo cestu pa je ista bila blatna i skliska. Hrvatske ceste su tvrdile da je do nesreće došlo zbog propusta u čišćenju a ne održavanju te da su za čišćenje državnih cesta kroz naselja odgovorne lokalne vlasti. Tijekom postupka, poduzeće Hrvatske ceste podijeljeno je na Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste, pa je podnositeljica preinačila tužbu na oba tuženika.

Nakon nekoliko ukidanja i vraćanja na ponovno suđenje, podnositeljica je ishodila pravomoćnu presudu u svoju korist. Sudovi su zaključili da je nesreća nastala zbog propusta u održavanju ceste a ne u čišćenju jer se blato stvaralo zbog neuređenog ruba ceste. Podnositeljici je 2012. godine dosuđeno 944.000 kuna za neimovinsku štetu, 348.311,09 kuna za imovinsku štetu, trajna renta od lipnja 2006. i 299.737,02 kuna za troškove.

Povodom revizija tuženika, Vrhovni sud Republike Hrvatske je dvjema presudama iz 2013. godine preinačio presude nižih sudova i u cijelosti odbio tužbu podnositeljice. Vrhovni sud je naveo da su niži sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su tuženike proglasili odgovornima za štetu nastalu zbog propusta u čišćenju ceste, jer je odgovornost za održavanje ceste kroz naselje, uključujući čišćenje, bila na Općini Trogir. Nakon presude Vrhovnog suda, državna poduzeća su zatražila povrat sudskih troškova i kamata, dok prema domaćem pravu glavnicu i pripadajuće kamate nije moguće potraživati od poštenog stjecatelja u slučaju naknade štete zbog ozlijede, narušenja zdravlja i smrti. Taj je postupak u tijeku.

Podnositeljica je pred Europskim sudom prigovarala da su joj presude Vrhovnog suda povrijedile pravo na pošteno suđenje te pravo na mirno uživanje vlasništva.

*Europski sud je utvrdio da je Vrhovni sud odbio tužbu podnositeljice iz postupovnih razloga, bez razmatranja stvarne osnove njezinog zahtjeva za naknadu štete. Vrhovni sud je odbio tužbu zbog navodnog pogrešnog identiteta tuženika, iako su niži sudovi već utvrdili odgovornost državnih poduzeća zbog propusta u održavanju ceste. Europski sud je zaključio da je Vrhovni sud pogrešno protumačio utvrđenje nižih sudova i neosnovano prebacio odgovornost na lokalne vlasti, navodeći da je uzrok štete zapravo bio propust u čišćenju, a ne u održavanju. Prema ocjeni Europskog suda, ova pogreška dovela je do "uskraćivanja pravde" podnositeljici jer je nakon gotovo 20 godina postupka njezin zahtjev odbijen zbog formalnog razloga - pogrešnog identiteta tuženika. Sud je također naveo da podnositeljica više nije mogla podnijeti novu tužbu protiv lokalnih vlasti jer je istekao zakonski rok za podnošenje nove tužbe, a nije mogla niti preinačiti postojeću tužbu radi uključivanja novog tuženika. Europski sud je zaključio*

*da je podnositeljici uskraćen pristup sudu, čime je povrijeđeno njezino pravo na pošteno suđenje, zajamčeno čl. 6. Konvencije.<sup>1</sup>*

### **Knez protiv Hrvatske, ( broj 29688/20), 14.11.2024**

Podnositeljica je 2006. godine ishodila pravomoćnu građevinsku dozvolu za rekonstrukciju obiteljske kuće. Nadležno Ministarstvo ju je u srpnju iste godine ukinulo, smatrajući da je izdana protivno odredbama tadašnjeg Zakona o gradnji. Nakon što je pokrenula upravni spor, Upravni sud RH je 2010. godine poništio odluku Ministarstva, čime je podnositeljici omogućeno dovršavanje rekonstrukcije kuće. Upravni sud je u presudi naglasio da pravomoćna građevinska dozvola predstavlja vlasništvo u smislu Ustava i Europske konvencije te da ju je Ministarstvo ukidanjem iste lišilo tog prava.

Smatrajući da je Ministarstvo nezakonito prekinulo radove na rekonstrukciji, podnositeljica je pokrenula parnični postupak protiv države radi naknade štete zbog propadanja polu-dovršene kuće tijekom trogodišnjeg trajanja upravnog spora. Dodatno, zahtijevala je naknadu izmakle koristi, smatrajući da je kuću mogla ranije iznajmiti. Nakon što su redovni sudovi pravomoćno odbili njezin tužbeni zahtjev, podnijela je ustavnu tužbu Ustavnom sudu RH. No, u tužbi nije ni izričito niti u biti obrazložila povredu prava na mirno uživanje vlasništva.

*Pred Europskim sudom, podnositeljica je prigovarala da su joj domaća tijela i sudovi povrijedili pravo na mirno uživanje vlasništva. Europski sud je prihvatio argument zastupnice Republike Hrvatske pred tim Sudom da podnositeljica nije isticala iste prigovore pred Ustavnim sudom i pred Europskim sudom, točnije da u ustavnoj tužbi nije jasno navela prigovor povrede vlasničkih prava. Zbog takvog propusta Ustavni sud nije imao priliku razmotriti njen prigovor vlasničko-pravnog karaktera prije nego što se obratila Europskom sudu. Europski sud je također naglasio da Ustavni sud, sukladno domaćem pravu, nije dužan ispitivati povrede na koje se podnositelji ustavne tužbe nisu pozvali izričito ili ih barem sadržajno obrazložili na jasan i nedvosmislen način. Slijedom navedenog, odbacio je zahtjev podnositeljice zbog njenog propusta da pravilno iskoristi ustavnu tužbu.<sup>2</sup>*

<sup>1</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova presuda - Hrabar protiv Hrvatske](#)

<sup>2</sup> Preuzeto sa: [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova odluka o nedopuštenosti - Knez protiv Hrvatske](#)

## Vieru protiv Moldavije<sup>3</sup> (broj 17106/18), 19.11.2024.

### **Povreda čl. 2. i 3. Ek**

### **Povreda člana 14. u vezi sa članom 2. i 3. Ek**

Podnosilac predstavke je Viorel Vieru, moldavski državljanin.

G. Vieru je brat T.-a, koja je bila izložena ponavljanim epizodama porodičnog nasilja koje je nad njom vršio njen suprug. Uprkos brojnim mjerama zaštite, nasilje se okončalo njenom smrću padom s petog sprata zgrade. Predmet se tiče načina na koji su moldavske vlasti pristupile ovim događajima.

Pozivajući se na čl. 2. (pravo na život), 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), 6. (pravo na pravično suđenje) i 8. (pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije, te članak 14. u vezi s tim članovima, g. Vieru se posebno žalio na propust vlasti da zaštite njegovu sestru od nasilja koje je dovelo do njene smrti, te da su vlasti neadekvatno odgovorile zato što je bila žena.

*Neprovođenje učinkovite istrage o vjerodostojnim navodima o fizičkom i psihičkom nasilju u porodici i okolnostima smrti sestre podnosioca predstavke. Neuspjeh u osiguravanju brzog kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja porodičnog nasilja.*

*Propust da se zaštiti sestra podnosioca predstavke od porodičnog nasilja u pozadini dokumentiranog i ponovljenog propusta domaćih vlasti da spriječe i zaustave nasilje nad ženama, uključujući porodično nasilje kao oblik rodno uvjetovanog nasilja • Domaći pravni okvir u materijalno vrijeme i način na koji je primijenjen u praksi nije uspio učinkovito riješiti i spriječiti obrazac porodičnog nasilja kojeg karakterizira dugotrajno, ali niskog intenziteta fizičko nasilje i neopisivo psihičko nasilje. Propust istražnih tijela da djeluju brzo, marljivo i dosljedno u svim slučajevima nasilja u porodici. Ne postoji procjena stvarnog i neposrednog rizika od ponavljanja nasilja, uzimajući u obzir specifičan kontekst nasilja u porodici i nepoduzimanje preventivnih i zaštitnih mjera za sprječavanje tog rizika*

*Neuspjeh domaćih vlasti da se na odgovarajući način pozabave porodičnim nasiljem nad ženama Podnositeljev prima facie slučaj opće institucionalne pasivnosti i/ili nedostatka svijesti o porodičnom nasilju, kao i rodno uvjetovanom nasilju nije opovrgnuto.*

<sup>3</sup> Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.